

הצהרה

נרשם ע"י ברכה זיו

תרגום: יחודית א.

אני, הח"מ, ברכה זילברברג (עכשיו זיו), לבית ברגר, ילידת 31.3.1923 בסבלוש, צ'כוסלובקיה, מקום מגורי כיום בישראל, בקיבוץ מעין-צבי, מכריזה בזה כדלקמן:

נולדתי בשנת 1923 כבת שנייה להוריי. היתה לי אחות בוגרת ובשנת 1924 נולדה אחותי הצעירה ממני. לאבי היה בית מסחר לכלי חרסינה וכלי בדולח בעירנו. גרנו בבית משפחתי משלנו, שהיה מוקף גינה יפה. תנאי חיינו היו טובים מאוד וזכיתי להתפתח לנערה עליזה ופתוחה לעולם ולחברה. פרט למחלות הילדות השגרתיות נהניתי תמיד מבריאות טובה, אף לא היו מחלות במשפחתינו. עד שנת 1937 ביקרתי בבית הספר ולאחר מכן פניתי להכשרה מקצועית כתופרת

כאשר פלשו ההונגרים בשנת 1939 לציכוסלובקיה, התחלנו לסבול בשל חוקי הגזע האנטי-יהודיים. עם כניסת הצבא הגרמני ב- 19.3.1944 השתנו חיינו באופן דרסטי: הוקם גיטו בעירנו, נאלצנו לעזוב את ביתנו ואת כל רכושנו והוכרחנו לעבור לגיטו. עליי הוטלו אז עבודות כפייה שונות, כגון סילוק ערמות השלג מן הדרכים, טאטוא רחובות וכיו"ב. יום-יום הייתי חסרת אונים נוכח ההשפלות מצד הגברים חדורי השנאה שהופקדו להשגיח עלינו. החיים מחוסרי הדאגה תמו ונעלמו ללא שוב. הסבל שקשה לתארו במלים הלך והתגבר בהמשך הימים, בריאותי הטובה נהרסה, שמחת החיים שהיתה טבעה בי מילדות נלקחה ממני, ונותרתי אדם חסר ביטחון עצמי ומלא חרדה קיומית

בחודש מאי 1944 נשלחה משפחתי בקרונות חתומים, המיועדים בדרך כלל להובלת בהמות, לאושוויץ. הקרונות היו עמוסים בני אדם, עד שגוף נגע בגוף, ובקושי נותר אויר לנשימה. ללא מזון ומים קרסו ומתו אנשים לידינו, וברוב יאושנו כמעט אפסה תקוותנו לצאת בעור שינינו ממסע אימים זה.

כאשר היגענו לאושוויץ, הפרידו בכוח בינינו, שלוש האחיות, לבין הוריינו האהובים - חרף הבכי שלנו קורע הלבבות. במחנה שיכנו אותנו בבלוקים, ויום-יום ראינו משם את תימרות העשן השחורות שהתנשאו מן המשרפות אל על. לא חלף זמן רב עד שהתברר לנו, שההורים נרצחו ע"י הנאצים במחנה ההשמדה באושוויץ.

עד חודש ספטמבר 1944 עברו עליי הימים בתחושה קשה מאוד של חרדה מתמדת, חסרת כל תקווה לעתיד ואמון בחיים. השכם בבוקר הוצאנו מדי יום מן הבלוק, ובכל מזג אויר הועמדנו בלבוש המינימלי שעל גופנו, לשעות ארוכות של "מסדר".

לא פעם התעלפתי בשעת המסדר. בספטמבר 1944 נשלחתי עם אחיותי למחנה העבודה Lorenz שם נאלצתי לעבוד יום-יום 13 שעות בבית החרושת לנשק. זו היתה עבודת פרך, אשר שיתפה אותנו בהכנת פצצות זמן. עבדנו במשמרות, שבוע - משמרת לילה, ושבוע - משמרת יום.

היינו 400 בחורות צעירות, שיכנו אותנו בעליית הגג של בית החרושת, בשכיבה על מיטות שדה. הסידורים הסניטריים היו מינימליים ופרימיטיביים ביותר, המזון, שניתן לנו במנות מזעריות, היה כמעט בלתי אכיל. בשעת הפגזות מן האוויר, נעלו אותנו באותה עליית גג מאחורי שער ברזל. כך נותרנו ללא סיכוי להישרד, לו היה בית החרושת נפגע מפצצה. נחלשתי מאד מן העבודה המפרכת וממצוקת הרעב התמידית וחליתי בשחפת. בשל חרדת האימים, שמא אישלח למחנה השמדה כאדם שאינו כשיר עוד לעבודה, המשכתי לעמוד בתביעות העבודה למרות החוס הגבוה והתקפי השיעול שזעזעו אותי מדי פעם. ירדתי במשקל עד שדמיתני לשלד, ורק רצון הברזל לשרוד עד אחר תום הגיהנום הנאצי הותיר בי כוח להמשיך בגוף זקוף. באפריל 1945 ביקר במחנה לורנץ מנגלס הידוע לשימצה ובשעת המסדר בדק אותנו, הנערות, בעיניו הנועצות. מעמד זה גרם לי לטראומה, שמלווה אותי מאז כל ימי חיי.

כאשר שוחררתי ב- 9.5.1945 על ידי הצבא הרוסי ממשטר האימים חסר הרחמים של הנאצים, הייתי כצל של עצמי, רזה עד לשד עצמותי, לא יכולתי עוד לעמוד על רגלי. נשלחתי יחד עם אחיותי למשך שבועות אחדים למחנה התאוששות באזור הסודטים, עד שכוחותי חזרו אלי במידת מה. עתה נדדנו ממקום למקום עד שהיגענו לסבלוש, עיר מולדתנו. תקוותנו היתה למצוא שם מכרים או ידידים, אך למרבה הצער לא שב לשם איש מן הקהילה שלנו. אז החלטתי, יחד עם אחותי הצעירה, למצוא את הדרך לפלשתינה, וכך יצאנו לדרך - עברנו את גרמניה והיגענו לצרפת. כאן פגשתי את בעלי לעתיד, ויחד איתו היגענו על אונניה "בלתי לגאלית" ב- 2.11.1946 לנמל חיפה. כאן עצרו אותנו נציגי השלטון הבריטי ונשלחנו למחנה עצורים לקפריסין. רק בחודש מאי שנת 1947 היגענו סוף סוף לארץ ישראל. לזמן קצר שיכנו אותנו במחנה העצורים בעתלית.

ב - 27.7.1947 התחתננו והצטרפנו לקיבוץ מעין-צבי.

(חרשימח נמסרח לחדר חזיכחון עיי חיים זיו)